

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zefektivní se obchodní rejstřík?

Na program Poslanecké sněmovny Parlamentu je zařazena ve 3. čtení novela obchodního zákoníku a občanského soudního řádu, která by měla podle navrhovatele, poslance Jiřího Pospíšila, přinést zásadní zefektivnění a zlepšení funkce obchodního rejstříku. Návrh přináší některá nová řešení, zejména formulářová podání a digitalizaci obchodního rejstříku, ale žádným zásadním způsobem nereformuje úpravu zapisovaných skutečností a listin ukládaných do sbírky listin. Samotná realizace digitalizace obchodního rejstříku je navrhovatelem plánována až na rok 2007, ústavně právní výbor by ji však raději viděl realizovanou už v tomto roce.

Dosavadní pojetí obchodního rejstříku vychází z poměrně silného postavení soudu. Toto pojetí je opakovaně zdůvodňováno nutností implementace evropských směrnic a zvýšením ochrany třetích osob. Agenda obchodního rejstříku se ovšem stává nepřehlednou a zbytečně rozsáhlou a navíc neexistuje výkladová shoda jednotlivých ustanovení napříč rejstříkovými soudy. Obchodní rejstřík pak jako veřejný seznam často nemůže plně plnit svou úlohu, kterou mu evropské směrnice dávají, totiž ochranu třetích osob, ale stává se prvkem, který odrazuje řadu českých a zahraničních investorů od zakládání společností a hospodářského vstupu na český trh. Pověst českého obchodního rejstříku přesáhla i hranice ČR a stala se i předmětem zprávy Světové banky za rok 2004. Nyní po vstupu ČR do EU, kdy se plně uplatňuje zásada svobody usazování v kombinaci s principem volného pohybu a uznávání obchodních společností, dojdeme k tomu, že právní řád členského státu EU, který zvyšuje transakční náklady a neumožňuje snadné zakládání obchodních společností, nemůže obstát ve střetu s ostatními jurisdikcemi. Právě tomu má být novelou, podle navrhovatele, zabráněno.

Co je tedy předmětem návrhu? Novinkou je zavedení povinných formulářů s přílohami, které bude Ministerstvo spravedlnosti ČR povinno umístit na své webové stránky a které bude nutno při podáních využívat. Kompletní sada formulářů a jejich příloh dokládáných k návrhu má být obsahem prováděcí vyhlášky. Už nyní jsou vzory podání na obchodní rejstřík zdarma ke stažení na stránkách serveru justice.cz (provozovaných Ministerstvem spravedlnosti), ale jejich použití není povinné. Dle navrhované úpravy má být došlý návrh (na zákonném formuláři) přezkoumáván v zásadě pouze formálně a rejstříkový soud nebude moci zkoumat takové údaje a listiny, které nebudou výslovně zákonem určeny. Z toho vyplývá, že celou řadou dnes prověřovaných skutečností se již soud nebude zabývat. Návrh vychází z teze, že pro ochranu třetích osob není třeba zapisovat a ověřovat veškeré údaje o společnosti. Navrhovatel zastává názor, že vyžadování a ověřování veškerých údajů o společnosti není ideální cestou, jak zabránit jakýmkoli potenciálním podvodným jednáním, a věří, že případů, kdy bude zapsána skutečnost vycházející z padělaného dokumentu apod., nebude mnoho a tyto situace budou řešitelné spoluprací státních orgánů a aktivitou poškozené osoby. Návrh poměrně pevně stanovuje lhůty pro rozhodování soudu – vyšších soudních úředníků.

Protože se jedná o poměrně kontroverzní návrh a byly k němu podány četné pozměňovací návrhy, není ještě zcela jasné, v jaké podobě a zda vůbec bude tento návrh schválen. V případě jeho schválení pak až praxe ukáže, zda jsou formulářová podání schopna odstranit vady podání, která dnes zdržují rejstříková řízení, a zda celková koncepce návrhu výrazně neoslabí pozici třetích osob.

Další články:

- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)